

تلخیص فرائد الاصول

شیخ انصاری (رحمۃ اللہ علیہ)

برائے مخیر، احتیاط

جلد دوم

سرشناسه: قلی پور کیلانی، مسلم، ۱۳۴۲

عنوان: تلخیص فوائد الاصول (برائت) جلد دوم
مشخصات نشر: قم، عالمه، ۱۳۹۴

I SBN:978-600-6353-32-6

ج ۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: اثر حاضر تلخیص فارسی کتاب فوائد الاصول نوشته ی مرتضی انصاری میباشد.

یادداشت: مندرجات: ج ۱، قطع و وزن، ج ۲ برائت، تخییر، احتیاط، ج ۳ استصحاب تعادل و ترجیح

موضوع: انصاری مرتضی بن محمد امین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ ق. فوائد الاصول - اقتیاس ها

شناسه افزوده: انصاری مرتضی بن محمد تمین، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ ق. فوائد الاصول - برگزیده ها

رده کنگره: ۴۰۱۷۲ الف ۸ / ۱۵۹ BP

رده دیویم: ۲۹۷/۳۱۲

شماره مرکب: ۳۸۹۲۱۲۸

تلخیص فوائد الاصول (جلد دوم) برائت، تخییر، احتیاط

مؤلف: مسلم قلی پور کیلانی

قطع: وزیری - ۸۰ ص ۸۰

نوبت چاپ: یازدهم - (اول ناشر) - ۱۳۹۴

شمارگان: دوهزار نسخه

چاپ: یاران

ناشر: عالمه

* کلیه حقوق محفوظ و مخصوص کتابفروشی حسینی می باشد *

شابک: I SBN:978-600-6353-32-6

مرکز پخش: کتابفروشی حسینی

قم، خیابان ارم، پاساژ قدس، طبقه همکف، پلاک ۸۸

تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۷۴۰۵ - فکس: ۳۷۸۳۷۶۹۶ همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۷۵۴۶

قیمت ۷۵۰۰ تومان

فهرست

مأله اول: شبهه حکمیة تحریمیة فقدان نص معتبر	بررسی وظائف مکلفین در حالت شک در حکم
۱۸.....	واقعی..... ۱۰
استدلال به اخبار برائت به خیر..... ۲۲	مقدمه: مصنف در مقدمه این مقصد نکاتی را بدین
استدلال به اجماع برائت به است..... ۲۹	شرح متذکر شده اند:..... ۱۱
ادلّه اصل احتیاط..... ۳۱	مقام اول..... ۱۵
دلیل اول: آیات قرآن..... ۳۱	حکم شک (در حکم واقعی) بدون ملاحظه حالت
دلیل دوم: اخبار..... ۳۲	سابقه..... ۱۵
دلیل عقلی اخباریین..... ۳۵	موضع اول..... ۱۷
تنبيهات ششگانه شبهه تحریمیة فقدان نص..... ۳۷	حکم شک در نفس تکلیف..... ۱۷
تنبيه اول: بررسی تفصیل محقق حلی (رحمته الله علیه)..... ۳۷	مطلب اول..... ۱۷
تنبيه دوم: یاد آوری چند نکته..... ۳۸	شبهه تحریمیة..... ۱۷

تنبیه سوّم: ارشادی بودن رجحان و استحباب احتیاط..... ۳۸	تنبیه سوّم: احتیاط در شبهات وجوبیّه عبادیّه..... ۵۷
تنبیه چهارم: اختلاف آرای اخباریین..... ۴۰	تخیر..... ۵۹
تنبیه پنجم: شرط جریان اصالة البرائة..... ۴۲	مسأله دوّم..... ۶۱
بررسی یک مسأله فقهی..... ۴۲	شبهه وجوبیّه اجمال نصّ..... ۶۱
تنبیه ششم: بررسی کلامی از محدث بحرانی..... ۴۴	مسأله سوّم..... ۶۲
مسأله دوّم..... ۴۶	شبهه وجوبیّه تعارض نصّین..... ۶۲
شبهه حکمیه تحریمیّه اجمال نصّ..... ۴۶	مسأله چهارم..... ۶۳
مسأله سوّم..... ۴۷	شبهه موضوعیه وجوبیه..... ۶۳
شبهه حکمیه تحریمیّه تعارض نصّین..... ۴۷	بررسی یک فرع فقهی..... ۶۳
مسأله چهارم..... ۴۹	مطلب سوّم..... ۶۶
شبهه تحریمیّه موضوعیه..... ۴۹	دوران امر بین محذورین..... ۶۶
تنبیّهات چهارگانه شبهه موضوعیه..... ۵۰	اصالة التخییر..... ۶۶
تنبیه اوّل: شرط اجرای اصالت برائت در اینجا..... ۵۰	مسأله اوّل..... ۶۷
تنبیه دوّم: بررسی بخشهایی از کلام شیخ حرّ عاملی (رحمه الله)..... ۵۰	دوران بین محذورین در فقدان نصّ بر احدهما..... ۶۷
تنبیه سوّم: محدوده احتیاط در موضوعات..... ۵۲	مسأله دوّم..... ۷۱
تنبیه چهارم: شرط اجرای اصل برائت..... ۵۳	دوران بین محذورین در اجمال نصّ..... ۷۱
اهم نکات و آراء در شبهات تحریمیّه..... ۵۴	مسأله سوّم..... ۷۲
مطلب دوّم..... ۵۵	دوران بین محذورین در تعارض ادله..... ۷۲
شبهه حکمیّه وجوبیّه..... ۵۵	مسأله چهارم..... ۷۳
مسأله اوّل..... ۵۵	شبهه موضوعیه دوران بین محذورین..... ۷۳
شبهه حکمیّه وجوبیّه فقدان نصّ..... ۵۵	اهم نکات و آراء در بحث اصالة التخییر..... ۷۴
تنبیّهات سه گانه شبهه وجوبیه فقدان نصّ..... ۵۷	موضع دوّم..... ۷۶
تنبیه اوّل: کدام قسم از وجوب مورد بحث است؟..... ۵۷	شک در مکلف به..... ۷۶
	اصالة الاحتیاط..... ۷۶

مطلب اول.....	۷۷	تنبيه هفتم: علم اجمالی در اشخاص.....	۹۶
شبهه تحریمیه مکلف به.....	۷۷	تنبيه هشتم: تجزیه علم اجمالی در موارد اصالة الحلیة.....	۹۷
مسأله اول.....	۷۷	و الحرمة.....	۹۹
شبهه موضوعیه تحریمیه مکلف به.....	۷۷	تنبيه نهم: اشتباه شیء با یکی از اطراف علم اجمالی.....	۱۰۰
مقام اول: شبهه محصوره موضوعیه تحریمیه مکلف به.....	۷۷	اهم نکات و آراء موجود در شبهه تحریمیه موضوعیه محصوره:.....	۱۰۰
مقام اول: حرمت مخالفت ملیه قطعیه با علم اجمالی در شبهه محصوره تحریمیه مکلف به.....	۷۸	مقام دوم: شبهه غیر محصوره.....	۱۰۱
مقام دوم: بررسی وجوب مخالفت قطعیه در علم اجمالی در شبهه محصوره تحریمیه مکلف به.....	۸۰	تنبيهات چهارگانه شبهه غیر محصوره.....	۱۰۳
اهم نکات و آراء شیخ در دو بحث گذشته.....	۸۴	تنبيه اول: حکم مخالفت قطعیه در شبهه غیر محصوره.....	۱۰۳
تنبيهات نه گانه شبهه موضوعیه تحریمیه محصوره.....	۸۵	تنبيه دوم: ضابطه تشخیص غیر محصوره.....	۱۰۴
تنبيه نخست: بررسی اقوال تفصیلی ارائه شده در مسأله.....	۸۶	تنبيه سیم: شبهه کثیر در کثیر.....	۱۰۶
تنبيه دوم: آیا وجوب موافقت قطعیه در مسأله، ارشادی است یا مولوی؟.....	۸۷	تنبيه چهارم: شبهه حکمیه تحریمیه غیر محصوره.....	۱۰۶
تنبيه سوم: اقسام چهارگانه علم اجمالی و قسم منجز آن.....	۸۸	مطلب دوم.....	۱۰۷
تنبيه چهارم: آیا علم اجمالی نسبت به حکم وضعی نیز منجز است؟.....	۹۱	شبهه رجوعیه شک در مکلف به.....	۱۰۷
تنبيه پنجم: حکم علم اجمالی در اضطرار به بعضی الاطراف.....	۹۳	قسم اول.....	۱۰۷
تنبيه ششم: شبهات تدریجیه.....	۹۴	واجب دائرین متناهی.....	۱۰۷
مقدمه:.....	۹۴	مسأله اول.....	۱۰۸
		شبهه وجوبیه فقدان نصّ معبر.....	۱۰۸
		مسأله دوم.....	۱۱۵
		شبهه وجوبیه اجمال نصّ.....	۱۱۵
		مسأله سوم.....	۱۱۶
		شبهه وجوبیه تعارض نصّین.....	۱۱۶
		مسأله چهارم.....	۱۱۷

۱۴۶.....	اهم نکات و آرای بحث شک در جزئیت	۱۱۷.....	شبهه وجوبیه موضوعیه
۱۴۶.....	مقام دوم	۱۱۸.....	تنبيهات شبهه وجوبیه متباینین
۱۴۶.....	شک در شرطیت (جزء ذهنی)	تنبيه اول: تردد در شرط واجب در شبهه	
حکم دوران بین تعیین و تخیر یا علم اجمالی به وجوب احدهما:	۱۱۸.....	موضوعیه	
۱۴۸.....		تنبيه دوم: نحوه تیت در نمازهای متعدد احتیاطی	۱۲۰.....
۱۴۸.....	حکم شک در مانعیت	تنبيه سوم: نحوه وجوب در موارد احتیاط	۱۲۰.....
۱۴۹.....	حکم شک در فاطمیت	تنبيه چهارم: اجزاء ماتی به هنگام کشف مطابقت آن با	
۱۴۹.....	اصل سبی و مسبی در شک در جزئیت و شرطیت	واقع	۱۲۱.....
۱۵۰.....	تنبيهات چهارگانه شک در اقل و اکثر	تنبيه پنجم: تقسیم شبهه وجوبیه موضوعیه به محصوره	
۱۵۰.....	تنبيه اول: حکم شک در رکیت یک جزء	و غیر محصوره	۱۲۱.....
۱۵۱.....	مسأله اول: حکم نقصان سهوی رکن	تنبيه ششم: اجزاء احتیاط (اجمالی) از امثال	
۱۵۵.....	مسأله دوم: حکم زیادی عمدی یک جزء	تفصیلی (علمی - ظنی) و عدم آن	۱۲۳.....
۱۶۱.....	مسأله سوم: حکم زیادی سهوی جزء	تنبيه هفتم: نحوه احتیاط در واجبین مترتبین	۱۲۴.....
۱۶۳.....	اصل اولی در رکیت اجزاء و عدم آن	اهم نکات و آراء در شبهه وجوبیه دایر بین متباینین	۱۲۵.....
تنبيه دوم: مقتضای قاعده در اطلاق و تنقیذ اجزاء و		قسم دوم	۱۲۶.....
مروط	۱۶۷.....	شبهه وجوبیه مکلف به در اقل و اکثر	۱۲۷.....
دوم	۱۷۴.....	مقام اول	۱۲۹.....
فرع اول: دوران امر بین جزء و ترک شرط	۱۷۴.....	شک در جزئیت (جزء خارجی)	۱۲۹.....
فرع دوم: دوران امر بین نقص مأمور به و احراز بدل		مسأله اول	۱۲۹.....
اضطراری	۱۷۵.....	شک در جزء خسارچی ناشی از فقدان نص	
تنبيه سوم: دوران بین جزئیت و شرطیت یک		معتبر	۱۲۹.....
شیء	۱۷۵.....	مسأله دوم: شک در جزء خارجی ناشی از اجمال نص	۱۳۹.....
تنبيه چهارم: دوران بین شرطیت و مانعیت یک شیء و		مسأله سوم: شک در جزء خارجی ناشی از تعارض نصین	۱۴۲.....
یا بین جزئیت و زیادی مبطل آن	۱۷۶.....	مسأله چهارم: شبهه موضوعیه در شک در جزئیت شیء	
مطلب سوم	۱۷۷.....	خارجی	۱۴۴.....

مطلب سوّم: شبهات محتاج فحص در اجرای اصالة البرائة . ۱۹۴	دوران بین محذورین در شکّ در مکلفّ به ۱۷۷
مقام دوّم: مقدار فحص ۱۹۵	خاتمه ۱۷۸
قاعده لاضرر ۱۹۸	شرائط اجرای اصل احتیاط، براءت، تخییر ۱۷۸
مبحث اوّل: سند قاعده ۱۹۸	اجرای اصالة البرائة ۱۸۱
مبحث دوّم: معنای لاضرر و لاضرار ۱۹۹	مقام اوّل: وجوب اصل فحص ۱۸۲
مبحث سوّم: مدلول روایت ۲۰۰	مُجرّی اصل براءت قبل الفحص (جاهل مقصّر و تارک اجتهاد و تقلید) ۱۸۳
مبحث چهارم: رابطه ادلّه عناوین اوّلیه و ثانویه ۲۰۲	بحث نخست: استحقات عقار جاهل مقصّر ۱۸۳
ضابطه حکومت: ۲۰۳	بحث دوّم: حکم وضعی مربوط به جهل مقصّر (صحّت و فساد عبادات و معاملات او) ۱۸۵
ضابطه تعارض: ۲۰۳	مطالب پایانی این باب ۱۸۹
مبحث پنجم: مشکل تخصیص اکثر در عموم قاعده لاضرر ۲۰۴	مطلب نخست: مراد از حکم واقعی در بحث حکم تکالیفی جاهل مقصّر چیست؟ ۱۸۹
مبحث ششم: نفی ضرر شخصی در قاعده ۲۰۵	مطلب دوّم: استثناء مسئولیت جاهل مقصّر ۱۹۱
مبحث هفتم: حکم تعارض ضررین ۲۰۶	
ررسی آراء در یک فرع فقهی: ۲۰۶	
مبحث هشتم: تعارض ضرر دو مالک ۲۰۷	

مقدمه

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على خير خلقه محمد وآله الطاهرين. مدّت کمی از انتشار جلد اول تلخیص فرائد الاصول می‌گذرد. استقبال خوب و تشویق بعضی از فضلا، موجب گردید تا در فرصتی نه چندان زیاد، دو جلد بعدی را که حاوی مباحث شکّ؛ یعنی، بررسی اصول براءت، خیر احکام و استصحاب و در خاتمه تعادل و تراجیح است، پس از تنظیم و تکمیل یادداشت‌ها تهیه و آماده چاپ و انتشار کنم. به عقیده بنده، این کار که با مطالعه و به تعبیر امروزی‌ها کارشناسانه انجام یافته است، نه تنها خالی از هر مفسده متوهم است، بلکه فوائد عدیده‌ای بر آن مترتب است. این چیزی است که هر منصف باریک بین باطن اذعان خواهد نمود. کاری که ما کرده‌ایم در واقع انتقال پیاده شده‌های درس رسائل از روی کاپلوی درس به صفحات کتاب و از کلاس درس به کتابخانه‌های اشخاص است. بر هر رسائل فهم و رسائل خردی واضح است که بدون دسته بندی مطالب، اختصار و به همراه داشتن آن، مباحث این کتاب شریف علین آملانی به دست افراد نمی‌آید و ماکاری جز این نکرده‌ایم.

در پایان از قراء کرام علاوه بر تقاضای دعای خیر، می‌خواهم تا چنانچه به مواردی از اشتباه و خطاء برخوردند، این حقیر را از بصیرت به آن محروم نسازند.

والسلام

مسلم قلی پورگیلانی

قم. اردیبهشت هفتاد و شش